

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, dnia 4 czerwca 2018 r.

L. dz. 113 /KRIA/2018/w

Pan
Artur Soboń
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 maja 2018 r., znak DAB.2.0210.6.2018.JB.2 dotyczące *projektu ustawy o architektach i inżynierach budownictwa* (dalej projekt ustawy) przesyłamy stanowisko w tej sprawie.

W sprawie regulacji dotyczącej zawodu architekta, IARP przedstawiła swoje stanowisko już w styczniu 2017 roku przedkładając projekt założeń do ustawy o zawodzie architekta, zaś pismem z dnia 15 marca 2018 r. (znak 066/KRIA/2018/w) IARP przekazała tezy dla regulacji wynikających z obowiązku wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2018 r. (sygn. akt K 39/15). Tezy te stanowią podstawowe kryterium wg., którego odnosiliśmy się do przedstawionego nam obecnie projektu ustawy i stanowią uzasadnienie dla przedstawionych przez nas rozwiązań (kopia pisma w załączeniu).

Poniżej przedstawiamy uwagi natury ogólnej.

WYKONANIE WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

a

ODRĘBNOŚĆ REGULACJI dot. ZAWODU ARCHITEKTA I ZAWODU INŻYNIERA BUDOWNICTWA

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego 2018 r. dotyka jednego z najważniejszych aspektów prawa inwestycyjnego, mianowicie kompetencji i ról uczestników procesu inwestycyjnego, a więc procesu kształtowania naszego środowiska zbudowanego. Sentencja wyroku jest wsparta podniesionymi w uzasadnieniu wątpliwościami natury konstytucyjnej, co do treści obecnych przepisów. Z wątpliwości tych wynika, że wykonanie wyroku musi polegać nie tylko na przeniesieniu obecnych przepisów z rozporządzenia do ustawy, ale także na takim ich sformułowaniu, które będzie właściwe w świetle art. 65 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (wskazujemy to w piśmie z 15 marca b.r.). Oznacza to, że aby ustalić zgodne z Konstytucją ograniczenie swobody wykonywania zawodu, należy w pierwszej kolejności ten zawód zdefiniować tak, aby możliwe były regulacje spełniające przesłanki art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

W związku z tym, część ogólną projektu ustawy o architektach formułujemy odpowiednio do powyższych wymagań. Definicje zapisane w rozdziale 1 oparte zostały o definicje dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uznawania kwalifikacji oraz o pojęcie „buakultur” będące osią Deklaracji z Davos w sprawie polityki architektonicznej państw Unii Europejskiej, którą Polska podpisała w styczniu b.r. W świetle powyższego widać, że zawód architekta jest zawodem odrębnym od zawodu inżyniera budownictwa (wskazujemy to w piśmie z 15 marca b.r.) i definiowany i regulowany powinien być na innej płaszczyźnie pojęciowej. O ile pojęcie „samodzielne funkcje techniczne w budownictwie” jest odpowiednie dla zawodu inżyniera to w odniesieniu do architekta już nie, a wręcz jest wątpliwe konstytucyjnie (wskazujemy to w piśmie z 15 marca b.r.). W związku z tym, proponujemy wprowadzenie pojęcia „samodzielnych funkcji zawodowych w procesie inwestycyjnym”, a ich zakres definiujemy odpowiednio do faktycznej roli architekta w procesie inwestycyjnym.

Powyższe wyklucza regulacje zawodu architekta i zawodu inżyniera budownictwa w jednej ustawie i we wspólnej dla obu zawodów redakcji. Również różnice organizacyjne samorządów zawodowych nie uzasadniają wspólnej redakcji przepisów regulujących ich działalność. Dalsza wspólna redakcja tych przepisów utrudni obu samorządom działaniu i ewolucje w odpowiedzi na odrębne wyzwania przed nimi stojące.

UPRAWNIENIA ZAWODOWE

Odpowiednio do stanowiska z 15 marca b.r. uprawnienia zawodowe formułujemy jako niepodzielne, reprezentowane przez posiadanie „tytułu zawodowego architekta”.

Przyjęcie takiego rozwiązania, które co trzeba podkreślić, stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego wymagało zweryfikowania kwestii podziału uprawnień na uprawnienia I i II stopnia. Celem i intencją tego rozwiązania było stworzenie odbywającemu praktykę pewnego stopnia samodzielności, która jest warunkiem nabywania realnego doświadczenia w zawodzie.

W świetle niepodzielności tytułu zawodowego architekta, cel jaki przyświecał stopniowaniu uprawnień należy realizować poprzez odpowiednią organizację i standardy praktyki zawodowej, które określane byłyby w Standardach Praktyki Zawodowej Izby Architektów.

ZAWÓD INŻYNIERA BUDOWNICTWA

Odnosząc się do regulacji dotyczących zawodu inżyniera budownictwa chcemy podkreślić kwestię zasadniczą, że mogą się one odnosić wyłącznie do zawodu inżyniera. Z zapisów tych należy więc wyeliminować po pierwsze pojęcie „specjalności architektonicznej” (to zostało w przedłożonym nam projekcie ustawy zrobione) po drugie przepisy dotyczące „zakresu architektonicznego”, które cokolwiek się przez nie dziś rozumie mogą być przedmiotem wyłącznie regulacji dotyczących zawodu architekta, a nie zawodu inżyniera.

Eliminacja pojęcia „w zakresie architektonicznym” (wskazujemy to w piśmie z 15 marca b.r.) dotyczyć musi wszystkich obszarów działalności zawodowej t.j. zakresu uprawnień, projektowania i wykonawstwa. O ile bowiem można wyodrębnić specjalistyczne roboty budowlane odpowiednio do specjalności budowlanych (tzw. „branże projektowe”), to nie da się wydzielić ani robót, ani zakresu projektowania, który można sprowadzić do pojęcia „zakresu architektonicznego” – na architekturę składa się całość ustroju budowlanego, a na jej powstawanie całość proces inwestycyjnego.

W przedstawionym przez Ministerstwo projekcie wskazujemy te zapisy, które w naszej ocenie powinny zostać zmienione, aby zrealizować powyższe założenia.

KONSEKWENCJE

DLA USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM I PRAWA BUDOWLANEGO

Wpływ skutków ustawy o architektach w Prawie Budowlanym, ustawie o Planowaniu i Zagospodarowaniu Przestrzennym, jak i innych przepisach odrębnych jest przedmiotem analizy IARP. Przedstawimy ją wraz z uzasadnieniem w najbliższym możliwym terminie. W tym miejscu wskazujemy na zasadzie hasłowej, kilka głównych kwestii.

Do porządku prawnego wprowadzić należy pojęcie architekta rozumianego jako osobę posiadającą, na mocy w ustawy o architektach (Dz.U.) tytuł zawodowy architekta.

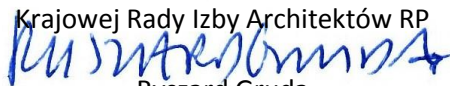
W ustawie o planowaniu należy wprowadzić zapis :

- w przypadku, gdy głównym projektantem aktu planowania przestrzennego nie jest architekt, architekt musi wchodzić w skład zespołu projektowego.
- sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy (lub innych dokumentów definiujących warunki zabudowy i zagospodarowania terenu) powierza się architektowi (obecnie art. 60, ust. 4).

W Prawie Budowlanym należy wprowadzić :

- architekt jest uczestnikiem procesu inwestycyjnego;
- architekt jest głównym projektantem projektu budowlanego :
 - 1) w przypadku inwestycji obejmujących zagospodarowanie i urządzenie terenu, budynki i obiekty budowlane niewymienione w pkt 2;
 - 2) w przypadku inwestycji obejmujących budowlane obiekty liniowe, podziemne a także obiekty inżynierskie (tu można będzie się odwołać do kategorii inwestycji) nie zawierające aspektu funkcjonalnego związanego z pobytem ludzi, może być inżynier posiadający uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
 - 3) w przypadku, o którym mowa w pkt 2 architekt, jest projektantem współpracującym \ sprawdzającym
- rozwiązania wypracowane i ujętej w ostatniej wersji Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego z listopada 2017 r. dotyczącą powiązania nadzoru autorskiego z nadzorem projektowym.

W świetle powyższego, przesyłamy w załączeniu roboczą wersję projektu ustawy o architektach, oraz kopię pisma z dnia 15 marca br. Ponadto deklarujemy współpracę w toku prac legislacyjnych.

Prezes
Krajowej Rady Izby Architektów RP

Ryszard Gruda

W załączeniu :

1. Projekt ustawy o architektach (wersja robocza)
2. Kopia stanowiska z dnia 15 marca 2018 r. (znak 066/KRIA/2018/w) ws. regulacji wynikających z obowiązku wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego